

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

15. De resecanda propria voluntate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

mus. Pronunciant enim monachum nullatenus iram, tristitiam, spiritum fornicationis *Vita SS.* posse superare, qui prius per obedientiam suas voluntates mortificare non didicerit; sed nec *PP. p. 3. c.* humilitatem cordis veram, nec cum fratribus concordiam, nec in monasterio perseverantiam posse retinere. Ita quidem illi: unde videas quàm verè, & quantas vir obediens loquatur victorias: quamque nihil agat Religiosus, qui hac minùs obseruata, postero in alijs labore fatigatur.

CAPVT XV.

De propria voluntate ressecanda.

MVita passim hac de re in obuijs & optimis auctoribus reperies, pauca saluatim, quæ memoriæ recurrant accipe.

Gerfonis illud vtilissimum: Pro quadam regula generali tenendū, vt omnia ad qua *Extremo I.* voluntas cum quodam impetu & vehementia, sine praua deliberatione inclinatur, quan- *con. pusill.* tumcumque appareant bona, habeantur suspecta: quia communiter sunt motus sensualitatis & passionum, quibus hostis antiquus persapè se immiscet. Cuius axiomatis vsus, & ad prudentiam vtilitas, & ad perfectionem securitas, latius propemodum spectat, quàm credi valeat: eiusque rationem è dicendis haurire mox licebit.

Generatim quoque præcipit D. Bonaventura: In bonis & indifferentibus, alterius *Cap 4. de* potius quàm tuam stude adimplere voluntatem: imò semper in exterioribus actionibus te *remed. de* studeas abnegare, aliorum beneplacitum affectans cum omni vigilantia in licitis adimplere, *fectuum.* & hoc circa omnes, maximè circa Superiores studeas exhibere. Ita quidem ille. Cuius præcepti rationem si vestigare volumus, non eam tantùm & quidem optimam, reperiemus, quòd vsu & frequentata exercitatione, ad iugum perpetuò ferendum aptanda sit voluntas, ipsaque consuetudine, tam ad parèdum prompta reddatur, quàm ad imperandum, & aliena imperia detrectandum, naturæ vitio soler esse procliuis. Sed est quoque eiusdem rei alia altius repetenda, & in primis notanda ratio, nempe vt decorè, & suscepto vitæ instituto còsentaneè viuatur. Religiosa enim vita, vita est quæ alieno nutu imperioque traducitur, seque totam alteri quasi nexu & mancipio tradit; æquum igitur est vt quidquid ab homine religiose viuente proficiscitur, nihil habeat quod suum sensum, suos proprios impetus redoleat. Intuere, amabo, viros illos, qui sibi quiduis arrogant, quid verba eorum, quid facta sonant? quodcumque in aspectum vel auditum inciderit, continuò id iudicant: domum alienam ingrediuntur? hæc benè, ista malè sira sunt. aliunde gesta referuntur? hæc prudenter, ista imprudenter admissa: ipsius etiam Ecclesiæ & regnorum gubernatio iudicatur: sibi contradici nolunt, in suam alios sententiam instando pertrahunt, summumque votorum illis est, si, quod volunt, hoc agunt; hinc illis perpetuum est in ore, Sic volumus,

lumus, sic iubemus, in eoque auctoritatis eximiam quandam vim latere putant. Id verò vnde est? nisi ex eo quod pulcrum & valde singulare crediderunt, videri verè dicere quod quidam, Iudicia, linguam nostram, magnificabimus, Labia nostra à nobis sunt, Qui vester Dominus est? Tu verò, Religiose, qui nihil tui habere te profiteris, qui & iudiciū & voluntatem tuam, sanctissimo Deo tuo in Superiorum manus tradidisti, apertè quod professus es profiteri, emissiq; semel verbi veritatem, omni sermone, omni opere affirma, nihil eorum quæ in oculos, quæ in aures & sensus incurrunt iudica, hoc benè & ex arte factum aut secus, commodum aut incommodum, vtile aut detrimens, vel aliud eiusmodi dixeris, ne cogitaris. Hoc volo, istud nolo, non tantum loquendo, sed multò magis in agendo, etiam in leuissimis & quotidianis, velut scopulum cauero, aliorum semper, vbi licuerit, voluntati consentiens, tuæ semper obnitens. Hoc si præstiteris, verè mundum omnem, & quod in mundo tibi carius & proximus est, te ipsum exuisti.

Quæst. 138. comp. Fugienda igitur quantum in nobis est omnis propria voluntas. Cùm enim Dominus dixerit, inquit Basilus, Descendi de celo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius qui me misit Patris; quidquid secundum voluntatem propriam quis fecerit, hoc, facientis quidem proprium est, verum à pietate alienum. Sed præ cæteris vtilis est in

hanc rem Dorotheus, à quo plura doceri expediet. hic igitur ita doctrinam præcipuam loquitur: Dimisimus mundam, dimittamus pariter & eius affectiones: amor enim nimius & immoderatus, plerumq; nos ob vilia & tenuia iterum colligat; nosque cæci & miseri vix aduertimus. Si liberari perfectè volumus, & ab hoc seculo discedere, oderimus imprimis voluntatem nostram, & sic breui diuino præsidio ad impassibilitatem animi perueniemus: nihil enim adeo hominem ad hoc adiuvat quam sensus suos odisse. Atque ita sese habet hæc ratio ad omnem virtutem, ut si viator iter aggressus scipione inuento cui imitatur, iter magis acceleret, & præoccupet viam: sic enim qui viam hanc incedit, si propriam voluntatem abscindat, abscindit & pristinas affectiones, quibus præcisus sit Dei opere omnino impassibilis. Nec quisquam hoc putet arduum, & impossibile, cùm breui compendio & spatio quis possit se ipsum (si velit) decies abnegare; quod quo pacto fiat edocebo. Obambulat aliquis, & quidpiam conspicatus, persuadetur à cogitatione, ut id aduertat; at is cogitationem, & non bonæ persuasioni repugnat, seq; auertit. Rursus, inuenit nugis & vanis rumoribus occupatos, persuadetur ut se quoque turba immisceat, & verba pariter inferat; negat id se acturum, & auertit alio propriam voluntatem abscindit. Item, succurrit illi ut coquum adeat, interrogetq; quid paret obsonij, non adit, ac se cohibet. Cernit aliquid in culina, quis illud attulerit sollicitatur interrogare; comprimit appetitum & vocem, & nihil percunctatur. Sicq; dum parua quæque præscindit; sensim quacumque præcidere aduenientia consuescit, & iam summa cum requie nihil præter voluntatem suam se sentit habere: & quidquid factum fuerit, eo ita contentus est, ac si ad vota sua enenisset. Qui enim proprium nihil habet, aut suum; quidquid factum fuerit, id proprium putat. — Aduertere igitur quantum pusillum hoc proficere nos faciat; & propriam abscindere voluntatem, quantum con-

ferat.

*Nota, mul-
res veterum
impassibili-
tatem lau-
dare, eam
intelligeres,
qua sine
passiones
edomita,
vix vi ra-
tioni mole-
sta sint.*

ferat. Neque verò id afferuisse satis habuit, nisi etiam Dosithei cuiusdam discipuli sui exemplo probaret, qui rerum sanctiorum rudis, molliter & delicatè in sæculo viuens, cum se in cœnobium transtulisset, non potuit quidem ille, præ naturali corporis infirmitate, vel ieiunia, vel grauioribus afflictationibus frequentius vsurpare; at breui tamen, ad summam perfectionem peruenit, & cuidam ex sanctissimis uiris, Deo reuelante, visus est in cœlesti gloria, inter Diutorum ceteras præcellenti gloria fulgens. erat autem id consecutus, perseuerante, & intentissima suis voluntatibus ac desiderijs obnitendi contentione; quam nemo non potest, etiam imbecillimus afferre, dum tamen anxias eius rei curas, naturæque violentam continuationem, ac spinosas disceptationes caueat.

Quippe quando (vt allato exemplo utar, & rem explicem) coquum de obsonijs interrogandi libido pulsat, si eius qui in animo insidet, quemque mihi sæpè commendauerim, mortificationis amore, voluntati que repugnandi desiderio, me ipse cohibeo, coquum nõ adeo, vel si illi adsum sileo: id ago quod quibus & nullo labore, & nullo fatigationis incommodo possit. At si ea cogitationis curiosa specie animum pulsante, protinus excrucior & contrahor, indignorque adhuc in medio mei uiuere lebusæum, meque; reculis istis & stramineis uinculis illigari; si seridè grandibusque excogitatis & undique corrogatis argumentis id expugnare aggredior, si sæpè & sollicitè ipse mihi in rerum agendarum diurno decursu ingemino, Cauesis, propriam voluntatem (grande nempe malum!) ne audiueris: nõne hoc ineptire est, & in spinas uoluntariè se induere, mentisque aciem, rebus dignioribus acuendam, crebro & molesto tenuissimarum afflictu obtundere?

Quòd si quando, ut assolet, & humilitati tuendæ conducit, si quando igitur cedente ratione, à propria uoluntate victus fuero, cum primùm eam à me cladem acceptam animaduertero, cauendum ubi pusilla eiusmodi res agitur, ne inde me grauius excruciem, ne animos contraham, ne grauiore tristitia angar. ignauus ille miles est qui leuiter perstricta cûte clypeum abijcit, fugam circumspicit; at fortis ille, qui acrior cooritur, subitatioque insultu incurstantem, & leui præda præfidentem hostem, latè fugat, fusumque debellat. Nihil igitur ille lapsus me mouebit, incundèque & alacriter existimabo, inde mihi meæ imbecillitatis argumenta esse sumenda, sperabòque me breui feliciore Marte, diuino comitante præsidio instauraturum prælia, uictorias relaturum.

Nihilne ergo, inquires, me lapsus illi mouebunt? mouebunt, inquam, sed leniter & molliter, ad diligentiorum uigiliam, spem & animos fidentiores. Est enim quod sedulo aduertat, & ad cetera perfectionis adiumenta traducas, uniuersè & generatim uoluntati & desiderio suo sic obsequi, ut uix uilla eorum comprimendorum, rationique subiugandorum cura tangat, non idem sed longè ab eo diuersum esse, quòd cum omni uoluntati à recta ratione non profecta, re-

K

pugnare

pugnare quispiam velit, interdum tamen in re perexigui momenti se vinci sinat: quippe primum illud, nolle se vincere, omnem ad perfectionem viam præcludit; at nonnullis leuibus vinci & offendere, est fragilitatis humane infirmitatibus teneri, fermeque ad intentiones vigilias excitari, non fecus quam qui leuiter in via cespitat, nulla grauiore læsione, id haurit commodi, vt somnum excutiat, acrius circumspectat. Et verò leues offentionculas exaggerare à beneficiis diuinis, multiplicatis inspirationibus, obligationisque illis & peccata affingere, hominum est parùm sanè sententiã & scrupulis agitatorum. Vbi grauiore socordia animus obtorpuerit, alijs est calcaribus ad meliora fodicandus.

Doctr. 5.

Sed nobis ad Dorotheum redeundum est, qui alio loco ait, *Quomodo Dei voluntatem, vel cognoscere, vel querere possumus, cum nobis ipsis credimus, cum proprium appetitum sequimur? Quare Abbas Pastor præclare solitus erat dicere, propriam voluntatem, parietem esse aneum inter Deum & homines. Aduerte animum ad ea quæ dixit. Adiecit quippe rursum; Petra est repercussiens, & ex opposito reuerberans diuinam voluntatē. Quam*

Psal. 17.

protinus vt apprehenderit homo, statim ait, In Deo meo transgrediar murum, Deus meus immaculata via eius. quàm præclare dixit! tunc enim intelligit viam Dei nullam habere maculam. Cùm autem non apprehenderit propriam voluntatem, non intelligit viam Dei immaculatam. Sed & aliquanto post, Nihil grauius, inquit, nihil perniciosius quàm seipsum regere. Protexit me Deus, fateor, & semper tutatus est ab hac ruina, & ab hoc periculo. Cùm essem adhuc cum ceteris in cœnobio, reponebam semper omnia apud Abbatem Ioannem senorem, nec aliquando sustinui quidquam facere præter eius voluntatem. Quod si mihi aliquando cogitatis & mens mea suggestisset, dixissetq; Quid nunc turbare senem pergas? hoc tibi dicturus est quod ego: iratus in cogitationem huiuscemodi meam, referobam; Anathema tibi: quidquid iudicij est tibi, quidquid discretionis est, quidquid prudentiæ, quidquid intelligentiæ, id tibi à demonibus est. Recta igitur ad patrem statim proficiscebam; sapiusq; accidit vt id ipsum mihi senex responderet, quod antè cogitatio mea præmeditata erat. insultabat igitur illa postmodum mihi: Quid ergo: en, vt dixi, est, quid senem importunus perturbasti? Cui ego contrà respondebam; Nunc id tibi bonum est, nunc id tibi fuit à Spiritu sancto: quidquid enim tuum est, omne malum est, à demone, & ab habitu vitioso. Sicq; sustinui, numquam cogitationi meæ credere. — quo factum est (credite quod dicam fratres) vt in tanta semper quiete & securitate essem, vt plerumq; pœniteret me tanta tranquillitatis. Cùm enim non ignorarem, opus esse nobis per multas tribulationes intrare in regnum calorum, sentiremq; me ne vnã quidem afflictionem pati, angebar mirum in modum, fateor, dubius insciusq; vnde hæc tanta quietis causa esset. Quod mihi tandem senex aperuit, monuitq; ne morerem: dicens, Quicumque sese traderet in Patrum obedientiam, hanc tantam quietem & securitatem necessariò à Deo consequi. Sed hæc ibi. Idemque alijs locis commendans, ait, Cogere te ipsum incunctis

Doctr. 11.

& vincere, & voluntatem tuam in primis abscinde. Si enim consueueris voluntatē propriam amputare, per Christi gratiam & misericordiam acquires, vt omnia sine molestia, sine

con-

controuersia facias, si quisq; omnino tui iuris. Ne optes ad vota tua reseuenire, sed eas velis & optes vt eueniant, & sic in omnibus pacem habes. Præterea de eodem hæc in doctrina 19. referuntur obseruatu dignissima, hisque verbis: Aiebat Abbas Dorotheus eum qui proprii sensus & voluntatis esset, haud vnuquam parere posse, vel utilitatibus proximi adherere. Cumq; simus omnes peccatores, non debere nos semper & in cunctis menti nostre credere: obliquam enim regulam etiam ea qua recta sint inflectere & intorquere. Eum verò qui non contemserit mundi gloriam, & corporis quietem, & iustitia denique opinionem, haud posse vnuquam propriam voluntatem à se remouere, vel liberari ab ira & tristitia, aut proximo quietem asserre. Dicebat de vnaquaque re libenter se consultare cum proximo, & illius sententia suam accommodare, etiamsi contraria & aduersa videretur. Numquam se, quidquid sibi contigisset, voluisse humano sensu discutere, sed cum pro virtute sua fecisset, omnem postmodum euentum commississe Deo. Eum enim qui non habuerit propriam voluntatem, nihil etiam exterius proprium habere, contentum esse quacumque re, & ita numquam propriam voluntatem facere, neque velle res sibi euenire ad vota, sed eas velle vt eueniant. Ista quidem vir ille, in tradendis de perfectione præceptis accuratus: quæ si probè expensa, animoque impressa fuerint, ad quamplurima valere, vimque suam latius fundere deprehendes.

CAPVT XVI.

De cognitione propriae voluntatis.

TOties repetita propriae voluntatis mentione videor audire postulantem, vt quid sit propria voluntas definiatur: sic enim fiet vt neque in obscuro lateat, & luce palam deprehensa facillè vinci valeat. Dicam igitur, non fictamen, vt ex eius descriptione futurum credam, vt apertè cum in rem ventum fuerit noscatur, & nota fugiatur: cauta enim est, & subdolè nouit mentiri speciem, virtutisque tam solet induere habitum, vt ipsa etiam honestate honestior appareat, oculòsq; minùs acutum cernentes, ad scititio splendore præstinguat.

Caterùm vt quid sit propria voluntas definiatur, valet Bernardi audire doctrinam, qui aureo illo quem perscripsit de Deo diligendo libello, quibusdam interdum interiectis, sed his verbis & hoc sensu ait, *Vbi proprietatis, ibi singularitatis. Cui de proprio nihil est, totum profectò quod habet Dei est. Lex ergo Dei immaculata, caritas est, qua non quod sibi vtile est querit, sed quod multis. Caritatem autem dico, substantiam illam diuinam, dicente Ioanne, Deus caritas est. Hæc est lex æterna, creatrix & gubernatrix vniuersitatis. Siquidem in pondere, & mensura, & numero per eam facta sunt vniuersa, & nihil sine lege relinquitur. Tunc autem dixerim quemque sibi fecisse suam legem, quando communi & æterna legi propriam prætulit voluntatem. Perversè utique volens suum imitari creatorem, vt sicut ipse sibi lex, suiq; iuris est, ita is quoque seipsum regeret, & legem sibi suam faceret voluntatem,*

1. Ioan. 4.